Nitrania na rokovaní s ministrom

Plná konferenčná sála Inštitútu znalostného pôdohospodárstva a inovácií v Nitre privítala okolo 120 poľnohospodárov a potravinárov prevažne z Nitrianskeho kraja, ktorí si prišli vypočuť aktuálne informácie od ministra pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR Richarda Takáča a generálneho riaditeľa Pôdohopsodárskej platobnej agentúry Mareka Čepka.

Minister zhodnotil hlavné témy minulého roka ako napríklad vyplatenie zálohových platieb, celkovej obálky priamych platieb či zvládnutie SLAKu. Informoval, že rezort pripravuje výzvu pre potravinárstvo do 100-tisíc eur. Na margo aktuálneho diania z celoeurópskeho pohľadu uviedol, že je náročné rapídne zmeniť SP SPP, nakoľko Európska komisia nedovolí radikálne zmeny.

„Cestou je preto špeciálna výroba, pestovane väčšieho počtu plodín, zvýšenie stavov zvierat. Treba využiť aj to, že máme optimálne podmienky na pestovanie ovocia, zeleniny," uviedol minister.

Vo svojom vystúpení sa dotkol aj bezcolného styku s Ukrajinou, ktorý urobil veľké problémy susediacim krajinám. Tie cenovo nemôžu konkurovať ukrajinským výrobným nákladom, pričom do hry vstupuje aj absencia kontroly chémie v hnojivách, prípravkoch na ochranu rastlín a v pôde. Doterajšie výhľady Viacročného finančného rámca sú pre farmárov SR katastrofické, preto bude rezort túto tému ďalej komunikovať na viacerých úrovniach. Je nepochopiteľné podľa ministra navýšenie financovania zbrojenia a zníženie zdrojov pre európske poľnohospodárstvo.

„Na európskej úrovni vysvetľujem, že je to likvidačné vzhľadom na veľkostnú štruktúru podnikov SR. Povinné stropovanie je pre mňa červená čiara. Európska komisia chce podporovať malých famárov, tam stropovanie nevadí. Ale pre naše družstvá by povinné stropovanie bolo likvidačné. Trváme preto na zachovaní dobrovoľnosti. Je veľmi nepochopiteľné, že z SPP bolo vylúčené potravinárstvo", dodal

minister.

Priority MPRV SR pre tento rok:

- Vypisovanie výziev v SP SPP

- Digitalizácia postupov PPA

- Viac prostriedkov v SPP

- Viac potravinovo sebestační a bezpeční v EÚ

Vystúpenie Mareka Čepka

Generálny riaditeľ PPA Marek Čepko prítomných poľnohospodárov a potravinárov informoval, že agentúra vyplatila preddavky v objeme vyššom o 55 miliónov eur oproti roku 2024.

„V decembri bolo vyplatených 100 miliónov eur. V novembri prišli preddavky v objeme 350 miliónov, čo je s decembrovou sumou cca. 76 % obálky, čo zaručuje, že si môžete plánovať financovanie. Zajtra spúšťame krížovú administratívnu kontrolu, následne je možné očakávať vydávanie rozhodnutí. Pravidlo bude 1 administratívna krížová kontrola mesačne. Vo februári – marci budeme administrovať neprojektové opatrenie (ekologické poľnohospodárstvo a ďalšie typy podpor). Zatiaľ bola vyplatená za kampaň 2025 suma v objeme 650 miliónov eur.“

V roku 2026 bude PPA intenzívnejšie kontrolovať užívacie vzťahy.

„Chceme kvalitnejšie snímky pre systém monitoringu poľnohospodárskych plôch (AMS). Zásadným

spôsobom chceme rozvíjať aplikáciu, ktorú sme vyvinuli. Chceme využiť AI, nakoľko konsolidácia neobchádza ani PPA,“ dodal generálny riaditeľ.

Ďalšie plány PPA na rok 2026

Rok 2026 bude rokom vyhlasovania výziev, aby agentúra v roku 2026 a v nasledujúcich rokoch administrovala projekty. Budúci týždeň vyhlasuje výzvy na mladých farmárov a na spracovateľov. Chce podporovať najmä tých, ktorí spracúvajú vlastné suroviny.

Diskusia

Prítomní poľnohospodári a potravinári sa zaujímali o témy, ako je stropovanie, európsky rozpočet, škody zverou, zlaté žltnutie viniča a tvorba vyššej pridanej hodnoty slovenského agropotravinárstva. Igor Jakubička, predseda PD Devio Nové Sady, sa zaujímal o riešenie azbestových striech. Tie sú environmentálnou záťažou, preto chcel vedieť, aké sú možnosť úhrady ich likvidácie z Plánu obnovy a odolnosť rezortu životného prostredia.

Po skončení rokovania zasadla Nitrianska krajská rada SPPK, aby pokračovala v ďalšej diskusii o aktuálnych otázkach.